

1. Školní vzdělávací program pro školní družinu při ZŠ Dubí 2, Tovární 110

1.1 Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu:

Školní vzdělávací program pro školní družinu při ZŠ Dubí 2, Tovární 110

Název zařízení zájmového vzdělávání:

Základní škola Dubí 2, Tovární 110, okres Teplice, příspěvková organizace

Adresa školy:

Tovární 110/86, Dubí 2

Ředitelka školy:

Mgr. Soňa Kosová

Zástupkyně ředitelky:

Mgr. Lucie Tuháčková

Koordinátor ŠVP:

Mgr. Lenka Machovcová

Mgr. Petra Kolouchová

Mgr. Marie Hůlková

Kontakty:

Telefon:+420 417 571 177

Fax: +420 417 571 177

Web: www.zsdubi2.cz

e-mail: reditelka@zsdubi2.cz

Zřizovatel školy:

Městský úřad Dubí

Ruská 264

417 01, Dubí 1

IČO: 00266281

Telefon:+420 417 571 041

IČO: 72743123

IZO: 102465479

REDIZO: 600084680

1.2 Charakteristika školského zařízení

Charakteristika ŠD

Školní družina je součástí základní školy. ŠVP pro zájmové vzdělávání vychází ze ŠVP pro ZŠ Dubí 2, doplňuje a navazuje na tento program. Je sestaven na časově neomezenou dobu s tím, že jej lze doplňovat a upravovat dle potřeb. Obsah vzdělávání je stanoven rámcově, každý rok je zpracováván plán činnosti školní družiny. Je zde respektován zájem žáků, materiální a další možnosti školy. Školní družina je určena pro žáky I. stupně, zájmové kroužky a příležitostné aktivity pro žáky celé školy. Do školní družiny jsou žáci zařazováni na základě řádně vyplněné přihlášky. Školní družina se skládá ze tří oddělení.

Materiální a ekonomické podmínky

Materiální podmínky

Školní družina má k dispozici vlastní prostory v budově 1. stupně a v budově školní jídelny, které jsou vybaveny vlastním nábytkem a pomůckami. Děti využívají šaten v přízemí, ve sklepních prostorách a v jídelně. Stravování dětí probíhá ve školní jídelně. Pitný režim je zajištěn po celou dobu pobytu dětí v ŠD. Na vycházky chodí žáci do okolí školy, k dispozici je školní zahrada a dětské hřiště.

Možnosti využívání prostor školy:

- tělocvična
- počítačová učebna
- žákovská knihovna
- projekce (video, DVD, CD)
- školní pozemek
- okolí školy – park s hřištěm

Ekonomické podmínky

Činnost ŠD je finančně zajišťována především ze strany zřizovatele (provozní náklady), dále státu (mzdy zaměstnanců, učební pomůcky). Úplata je stanovena po dohodě se zřizovatelem.

Personální podmínky

Zájmové vzdělávání je řízeno třemi vychovatelkami, z nichž všechny splňují kvalifikační předpoklady. Pravidelně se zúčastňují akreditovaných seminářů dalšího vzdělávání pedagogů. Vychovatelky dle možností vedou zájmové kroužky podle osobního zaměření. Vychovatelky podporují všeobecný rozvoj žáků ve všech složkách vývoje, úzce spolupracují s třídními učitelkami a rodiči.

Charakteristika dětí

Děti přihlášené do školní družiny jsou rozděleny podle věku do tří oddělení. Věkové rozmezí odpovídá žákům I. stupně ZŠ.

Psychosociální podmínky

Klidné prostředí a příznivé sociální klima – otevřenost a partnerství v komunikaci, tolerance, empatie, spolupráce a pomoc druhému.

Respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, činnost vycházející ze zájmu žáků a osvojování si toho, co má pro žáky praktický smysl a vede k praktické zkušenosti, sledování všestranného prospěchu žáka jako hlavního článku veškeré pedagogické činnosti.

Věková přiměřenost a motivující hodnocení – respekt k individualitě žáka, jeho hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem, zpětná vazba.

Činnost a výchovné působení vychovatelek v jednotlivých odděleních vychází z požadavků pedagogiky volného času dětí (ovlivňování volného času, široká nabídka alternativních aktivit, nabídka pomůcek, her). Důležitý je požadavek dobrovolnosti v přístupu k aktivitám, možnost výběru z různých aktivit. Pocit seberealizace a uspokojení v aktivitách, jejich zajímavost, pestrost a přitažlivost.

Hygienické podmínky

Vhodná struktura režimu žáků v ŠD s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané režimem zaměstnání ŠD.

Vhodný stravovací a pitný režim.

Hygienické vybavení prostor školy.

Podmínky BOZP

ŠD zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální. Vytváří zázemí pro rozvoj žáků a bezpečné prostředí, aby se zde všichni cítili dobře. Podporuje dobré vztahy nejen mezi žáky, zaměstnanci a rodiči, ale i s širokou veřejností.

Při zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí ve školní družině se zaměstnanci řídí směrnicí vydanou ředitelkou školy. Na začátku školního roku jsou všechny děti poučeny o bezpečném chování během pobytu ve ŠD a je o tom učiněn zápis v dokumentaci. Případné úrazy jsou zapisovány do knihy úrazů společně se ZŠ. S tím souvisí zajištění dostupnosti prostředků první pomoci, kontaktem na lékaře i praktická dovednost vychovatelek poskytovat první pomoc. Dále je ochrana zdraví zajištěna častým větráním, pobytem na čerstvém vzduchu, zajištěním pitného režimu, čistotou prostor a vhodným nábytkem.

Bezpečnost ve všech prostorách využívaných ŠD je zajištěna:

- Vnitřním řádem ZŠ
- Vnitřním řádem ŠD
- Vnitřními řády specializovaných učeben (například tělocvična)
- V dalších prostorech se žáci řídí pokyny pedagogického pracovníka

Spoluúčast rodičů

Rodiče jsou průběžně informováni o činnosti ŠD – vychovatelkami, informační nástěnkou školy a prostřednictvím webových stránek školy. Jsou zváni ke spoluúčasti na některých akcích pořádaných ŠD.

1.3 Vzdělávání ve školní družině

Délka a časový plán vzdělávání

Vzdělávání ve ŠD je sestaveno na dobu jednoho vzdělávacího cyklu. Při dělení dětí do oddělení hraje důležitou roli věková struktura přihlášených dětí a koordinace provozu školy a školní družiny. Vzhledem k proměnlivosti provozních podmínek v jednotlivých školních rocích je časový plán stanoven pouze rámcově.

Formy vzdělávání

Vzdělávání probíhá ve formě pravidelné činnosti, příležitostné činnosti a součástí je také otevřená nabídka spontánních činností

- pravidelná činnost – každodenní činnost přihlášených žáků v odděleních ŠD, je dána týdenní skladbou zaměstnání, činností zájmových kroužků
- příležitostná činnost – návštěvy akcí pořádaných městem Dubí, organizováním družinových akcí apod.
- otevřená nabídka spontánních činností – využívání hraček a her, které jsou k dispozici ve ŠD, možnosti práce s různými materiály, četba, poslech písniček a pohádek

Cíle výchovně vzdělávací práce ve školní družině

Činnost školní družiny vychází z § 111 zákona 561/2004 Sb. (Školský zákon) a § 8 - § 10 vyhlášky 74/2005 Sb. (Vyhlášky o zájmovém vzdělávání).

Její činnost jako prvku zájmového vzdělávání je propojena ve velké míře s prací žáků při vyučování. Vychovatelky se seznámily s cíli školního vzdělávacího programu a ve své činnosti z něj vycházejí. Obsahové zaměření školní družiny je součástí vzdělávacích osnov tohoto školního vzdělávacího programu.

Školní družina je výchovný partner pro rodinu i školu, má své vzdělávací cíle a plní je. Rozvíjí nadání žáků. Pomáhá žákům překonávat handicap. Je důležitá při prevenci sociálně patologických jevů. Rozvíjí osobní a sociální kompetence žáků.

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle dané školským zákonem. Jde zejména o rozvoj žáka, jeho učení a poznání, osvojení základních hodnot naší společnosti a schopností projevovat se jako samostatná osobnost. Školní družina umožňuje odpočinkové činnosti a přípravu na vyučování.

Programem školní družiny je hodnotně zaměstnávat žáky v odpoledních hodinách, prohlubovat jejich znalosti, vědomosti a dovednosti. Usiluje o vytváření zdravé osobnosti odolné vůči negativním jevům, která bude znát svou cenu, najde své místo ve zdravé sociální skupině. Žáci plní úkoly vyplývající z výchovného plánu, věnují se zájmovým, relaxačním i odpočinkovým aktivitám.

Cílem je připravit jedince pro život ve společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit dítě vybavit vhodnými vědomostmi, dovednostmi, návyky, ale také i postoji.

Školní družina je:

- místo pro vzájemné poznávání dětí různého věku
- místo pro spolupráci a kooperaci mezi dětmi
- místo pro zájmové využití dětí
- místo pro regeneraci sil dětí po výuce
- místo pro rozvoj tvořivosti
- místo pro posilování sebevědomí
- místo pro radost a zažívání úspěchů
- místo pro spolupráci vychovatelek a rodičů
(rodičům jsou poskytovány informace o činnosti ŠD, o akcích pořádaných ŠD)

Výchovné a vzdělávací strategie, jimiž školní družina napomáhá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které děti získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Prolínají se všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

Kompetence

Kompetence k učení

- ve školní družině mají žáci dostatek zajímavých pomůcek a vhodných publikací
- podporujeme zvědavost, předkládáme dětem zajímavé a podnětné hry a pomůcky
- vedeme žáky k tomu, aby každou práci dokončili

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby si všímali dění kolem sebe, pomáháme jim s řešením situací, při nichž používají logické, matematické a empirické postupy
- vedeme žáky k pochopení, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli

Komunikativní kompetence

- dáváme dětem dostatek příležitostí a prostoru pro komunikaci různými formami podle potřeb a možností žáka
- vedeme žáky k prezentaci vlastní práce
- dbáme na kultivovanou komunikaci s vrstevníky i dospělými

Sociální a personální kompetence

- vytváříme a rozvíjíme schopnost dětí pracovat v týmu
- učíme děti samostatně se rozhodovat o svých činnostech, snažíme se, aby každý mohl přiměřeně uplatnit své schopnosti
- vedeme žáky k zodpovědnosti za výsledky své práce
- učíme žáky rozpoznat nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu

Činnostní, pracovní a občanské kompetence

- vedeme žáky k ohleduplnosti vůči ostatním
- učíme žáky chovat se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí, dbát na své osobní zdraví i zdraví druhých
- učíme žáky samostatně se rozhodovat a za své rozhodnutí nést následky
- vedeme děti k uvědomění si svých práv a povinností
- učíme děti chránit a podílet se na kulturním dědictví a aktivně se zapojit do kulturního života
- učíme děti chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy

Kompetence k trávení volného času

- pomáháme dětem orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného času
- učíme je odmítnout nevhodnou nabídku trávení volného času
- dáváme dětem dostatek možností a podnětů k výběru vhodné činnosti

Průřezová témata

Do každodenní činnosti školní družiny jsou zařazena i jednotlivá průřezová témata, která jsou zařazena v ŠVP ZŠ Dubí 2.

1. Osobnostní a sociální výchova – prolíná veškerou činností ŠD
2. Výchova demokratického občana – např. práce žákovského parlamentu, dodržování pravidel – řád školní družiny
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – např. seznamování s životem dětí v jiných zemích, tradice, kultura
4. Multikulturní výchova – např. pomoc začleňování spolužáků jiné národnosti
5. Environmentální výchova – např. Den Země, třídění odpadu
6. Mediální výchova – např. společné sledování dětských pořadů

Obsah vzdělávacího programu školní družiny

- Základní oblasti výchovného programu:**
- výchova ke zdravému životnímu stylu
 - rozvoj komunikačních dovedností

- vedení k odpovědnosti za své chování
- zvládání negativních reakcí
- sebepoznávání a uplatňování ve skupině
- formování postojů
- nacházení vazeb a souvztažnosti mezi poznatky z výuky a prací ve školní družině

Výchova ke zdravému životnímu stylu

- výchova k odpovědnosti za svou osobu i za druhé
- výchova k zodpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků
- výchova ke správným stravovacím návykům, dodržování pitného režimu
- vedení k dodržování osobní hygieny
- posilování a rozvoj tělesné zdatnosti
- rozvoj citové stránky osobnosti dítěte, citových vazeb

Rozvoj komunikační dovednosti

- rozvoj a kultivace slovního i mimoslovního projevu
- rozvoj slovní zásoby
- rozvoj vyjadřovacích schopností
- rozvoj schopnosti naslouchání druhým
- uplatňování v kolektivu dětí různého věku, vzájemná kooperace
- rozvoj kulturního života

Vedení k odpovědnosti za své chování

- řešení různých životních situací
- rozvoj potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností, postojů
- vedení k důvěryhodnosti, pravdomluvnosti a morální kvalitě
- posilování schopnosti sebehodnocení a přijímání důsledků svých aktivit

Zvládání negativních citových reakcí

- schopnost vypořádat se stresem
- různá řešení životních situací
- vyrovnávání se s vlastními nedostatky a neúspěchy, jejich přijímání
- sebeovládání

Sebepoznávání a uplatňování ve skupině

- posilování pozitivního myšlení
- objektivní hodnocení činnosti své i svých spolužáků
- kladné hodnocení – zvyšování sebevědomí
- vytváření bezpečné sociální skupiny
- vytváření hodnot, rozvoj temperamentu

Formování postojů

- vytváření společensky žádoucích hodnot a postojů
- utváření základů právního povědomí
- úcta, porozumění, tolerance
- vytváření a rozvoj vlastního sebevědomí
- posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům
- prevence sociálně patologických jevů
 - drogová závislost, alkohol, kouření
 - delikvence mladistvých
 - virtuální závislosti
 - šikanování, nevhodné chování, vandalismus
 - rasismus
- podobnosti a odlišnosti mezi lidmi
- rozdíly v prožívání, v myšlení, jednání

Nacházení vazeb a souvztažnosti mezi poznatky z výuky a prací ve školní družině

- vytváření možností pro vzájemné prolínání a doplňování školního vyučování a výchovně-vzdělávacího programu ŠD
- dosahování těchto cílů pomocí metod a postupů odlišných od školních postupů
- využívání nových podnětů a rozšiřování poznatků

Člověk a jeho svět

- Místo, kde žijeme
 - utváření kladného vztahu ke škole, městu, státu
 - vycházky, exkurze, výlety, poznatky z cest
- Lidé kolem nás
 - vztahy v rodině
 - vztahy mezi vrstevníky
 - vztahy ve škole
 - pravidla soužití
 - pravidla slušného chování
 - základní principy demokracie
 - základní lidská práva a povinnosti, práva a povinnosti dítěte
- Lidé a čas
 - historie regionu, pověsti a báje
 - zvyky, tradice, odlišnosti jednotlivých kultur
 - návštěvy kulturních institucí ve městě – knihovna, návštěva Centra volného času a spolupráce na projektech
 - orientace v čase

Člověk a příroda

- rozmanitosti živé a neživé přírody v našem okolí
- ochrana přírody – poznávací vycházky do přírody
- roční období a proměny přírody v závislosti na období
- člověk ovlivňuje přírodu svým konáním – negativně i pozitivně
- ohleduplné chování k přírodě, její ochrana
- třídění a likvidace odpadů

Člověk a svět práce

- využití různých materiálů pro práci, tradičních i netradičních
- elementární pracovní dovednosti a jejich rozvoj
- práce na školním pozemku – úklid školní zahrady

Zaměření zájmových útvarů v době pobytu žáků ve školní družině

Dětem je během pobytu ve školní družině umožněno rozvíjet své zájmy, jak v rámci práce ve školní družině, tak i v rámci kroužků organizovaných školou.

Všechny děti se ve školní družině seznamují se zájmovými činnostmi i jednotlivými pracovními aktivitami, které jsou zpracovány v plánech a skladbě zaměstnání:

- aktivity pohybové a tělovýchovné
- činnosti výtvarné
- činnosti rukodělné
- činnosti hudební – hudba, zpěv, tanec, poslech
- činnosti literární a dramatické
- činnosti přírodovědné a vlastivědné

Ve školní družině platí přísné podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví.

1.4 Hodnocení v ŠD

Při plánování vychovatelky čerpají ze ŠVP ZŠ Dubí 2. Společně si vytváří programy a témata, jejichž čerpání není časově omezeno. Určí společně, co budou sledovat. Po skončení plnění

daného tématu, si vychovatelky vyhodnotí, zda bylo čerpání dostatečné. Hodnotí, zda byly děti aktivně zapojovány, zda dané úkoly nebyly pro ně náročné, zda byly přiměřené jejich věku, schopnostem, individuálním zvláštnostem a potřebám.

Plán hodnocení:

1. Zápis do TK společně s dětmi
2. Pozorování dětí při hrách a činnostech – prováděno neustále a průběžně, sledování vztahů mezi dětmi, zájmy a posun dětí ve vývoji
3. Hodnocení činnosti dětí – prováděno po skončení jednotlivých témat
4. Pedagogické a provozní porady – provozní porady jsou prováděny dle dohody, zde jsou řešeny aktuální problémy, plánování akcí, a další
5. Setkání rodičů – konáno na konci školního roku, s rodiči jsou vychovatelky v kontaktu každodenně při předávání dětí nebo na vyzvání
6. Evaluace zájmové činnosti – kroužky
7. Hodnocení tematických bloků – v rámci jednotlivých oddělení

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V našem programu se neustále zabýváme individuálním přístupem ke každému dítěti. Zaměřujeme se především na děti, které jsou v konkrétních oblastech slabší, ale také na děti, které jsou talentované. Tyto děti budeme v konkrétních oblastech rozvíjet a klást na ně náročnější požadavky. Vždy však s ohledem na jejich individuální možnosti. Žáky motivujeme všemi dostupnými prostředky – např. pochvalou, výstavkou prací, účastí v soutěžích apod.

Materiální a technické podmínky

ŠD bohužel nemá bezbariérový přístup, ale v případě vzdělávání dětí s těžkým tělesným postižením bychom byli schopni zajistit na základě dohody se zřizovatelem jeho účast v ŠD. Podle potřeby využíváme všechny prostory školy – školní kuchyňku, tělocvičnu i další učebny. Vychovatelky pomohou dětem vybrat i doporučí vhodné kompenzační i jiné pomůcky a materiály.

Organizační podmínky

Žák je integrován do oddělení ŠD spolu s ostatními žáky.
Spolupráce s rodiči, třídními vyučujícími, výchovnou poradkyní, příp. dalšími odborníky.
Seznámení s individuálním vzdělávacím plánem žáka, podíl vychovatelky na jeho přípravě.
Seznámení s postižením žáka, studium příslušné literatury.

Podmínky pro zájmové vzdělání mimořádně nadaných žáků

Nabídka vhodných zájmových aktivit.

Podle zájmu a možností zařazení do aktivit, které jsou určeny pro starší děti.

Spolupráce s třídní učitelkou a výchovnou poradkyní, studium odborné literatury.
Nabídka vhodné literatury pro žáky.

1.5 Podmínky přijetí, průběhu a ukončování vzdělávání v ŠD

Přihlášení - do školní družiny jsou přijímáni žáci 1. – 4. ročníku na základě odevzdané přihlášky (zápisový list ŠD) na dobu jednoho školního roku. Maximální povolený počet přijatých žáků na naší škole je 85. Přednostně jsou proto přijímáni žáci 1. až 3. ročníku. Do 1. a 2. oddělení ŠD lze zapsat maximálně 30 pravidelně docházejících dětí, do 3. oddělení pouze 25. Za žáky přihlášené k pravidelné docházce se považují žáci navštěvující družinu alespoň 3 dny v týdnu. Úhrada za zájmové vzdělávání je stanovena na 100,- Kč za 1 měsíc.
Průběh vzdělávání – třídní učitel předává žáky přihlášené do ŠD osobně ve školní družině. Ze školní družiny odcházejí žáci pravidelně na základě údaje v písemné přihlášce rodičů, v případě změny na základě písemné žádosti rodičů.

Odhlášení – písemnou formou ke konci měsíce

Vyloučení – ředitelka školy může rozhodnout o vyloučení žáka ze ŠD, pokud soustavně nebo nějakým významným způsobem porušuje kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD nebo z jiných zvláště závažných důvodů. O ukončení zájmového vzdělávání se nevydává žádný doklad.